



PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2015)0266

Efektívne využívanie zdrojov: prechod na obehové hospodárstvo

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júla 2015 k efektívnemu využívaniu zdrojov: smerom k obehovému hospodárstvu (2014/2208(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Smerom k obehovému hospodárstvu: program nulového odpadu pre Európu (COM(2014)0398),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Možnosti efektívneho využívania zdrojov v sektore stavebníctva (COM(2014)0445),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Akčný plán pre MSP: umožniť MSP premeniť výzvy v oblasti životného prostredia na podnikateľské príležitosti (COM(2014)0440),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom „Rámcová stratégia odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy“ (COM(2015)0080),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Budovanie jednotného trhu pre ekologické výrobky – Uľahčenie lepšej informovanosti o výsledkoch v oblasti životného prostredia výrobkov a organizácií (COM(2013)0196),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Inovácie pre udržateľný rast: biohospodárstvo pre Európu (COM(2012)0060),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (COM(2011)0571),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom „Európa efektívne využívajúca zdroje“ – hlavná iniciatíva v rámci stratégie Európa 2020 (COM(2011)0021),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (COM(2010)2020),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. decembra 2013 Ekologické inovácie –

- zamestnanosť a rast prostredníctvom politiky v oblasti životného prostredia¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. januára 2014 o európskej stratégii na riešenie problematiky plastového odpadu v životnom prostredí²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 24. mája 2012 o Európe efektívne využívajúcej zdroje³,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. septembra 2011 o účinnej stratégii pre oblasť surovín pre Európu⁴,
 - so zreteľom na 7. environmentálny akčný program,
 - so zreteľom na stratégiu EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj (2006) a jej hodnotenie z roku 2009,
 - so zreteľom na závery Rady pre životné prostredie s názvom Ekologizácia európskeho semestra a stratégie Európa 2020 – preskúmanie v polovici trvania z 28. októbra 2014,
 - so zreteľom na súhrnnú správu Európskej environmentálnej agentúry s názvom Životné prostredie Európy – Stav a perspektíva 2015,
 - so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (DBD),
 - so zreteľom na Program OSN pre životné prostredie (UNEP) – Skúmanie návrhu udržateľného finančného systému,
 - so zreteľom na závery medzinárodného panela o zdrojoch UNEP s názvom Environmentálne riziká a výzvy tokov a cyklov antropogénnych kovov (2013),
 - so zreteľom na závery medzinárodného panela o zdrojoch UNEP s názvom Oddelenie využívania prírodných zdrojov a vplyvov na životné prostredie od hospodárskeho rastu (2011),
 - so zreteľom na petíciu s názvom Zastaviť plytvanie potravinami v Európe!;
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 10. decembra 2014⁵,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 12. februára 2015⁶,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0215/2015),

¹ Prijaté texty, P7_TA(2013)0584.

² Prijaté texty, P7_TA(2014)0016.

³ Ú. v. EÚ C 264 E, 13.9.2013, s. 59.

⁴ Ú. v. EÚ C 51 E, 22.2.2013, s. 21.

⁵ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

⁶ Ú. v. EÚ C 140, 28.4.2015, s. 37.

- A. keďže neudržateľné využívanie zdrojov je hlavnou príčinou rôznych druhov ohrozenia životného prostredia, medzi ktoré patrí napríklad zmena klímy, dezertifikácia, odlesňovanie, strata biodiverzity a oslabovanie ekosystémových služieb; keďže svetové hospodárstvo využíva na dosiahnutie celosvetového výkonu a absorpciu odpadu ekvivalent 1,5-násobku hodnoty zdrojov planéty a odhaduje sa, že do roku 2030 toto číslo dosiahne ekvivalent hodnoty zdrojov dvoch planét;
- B. keďže Európa je závislejšia od dovážaných zdrojov než ktorýkoľvek iný región vo svete a mnohé zdroje sa vyčerpajú v relatívne krátkom čase; keďže konkurencieschopnosť Európy možno výrazne zvýšiť zvýšením pridanej hodnoty zo zdrojov v hospodárstve a podporou udržateľných dodávok surovín z európskych zdrojov; keďže, ako príspevok k bezpečnosti dodávok surovín, je potrebné posilniť inovačné partnerstvá medzi priemyslom a odvetvím odpadového hospodárstva a výskum recyklovateľnosti dôležitých surovín;
- C. keďže prechod na obehové hospodárstvo je v zásade hospodárskou záležitosťou, pokiaľ ide o prístup k surovinám alebo ich trvalo udržateľnú dostupnosť, reindustrializáciu a ďalšiu digitalizáciu v Európe, vytváranie nových pracovných miest a výzvy v oblasti zmeny klímy, energetickej bezpečnosti a obmedzených zdrojov; keďže investovanie do obehového hospodárstva môže byť preto plne zlučiteľné s programom Komisie pre zamestnanosť, rast a konkurencieschopnosť a má potenciál na vytvorenie situácie prospešnej pre všetky zainteresované strany;
- D. keďže efektívne využívanie zdrojov musí zohľadňovať širšie záujmy udržateľnosti vrátane environmentálneho, etického, hospodárskeho a sociálneho rozmeru, a musí byť s nimi v súlade;
- E. keďže ciele a prioritné opatrenia stanovené v 7. environmentálnom akčnom programe majú záväzný charakter;
- F. keďže v rámci programu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre životné prostredie sa zistilo, že „environmentálna účinnosť dobrovoľných prístupov je často diskutabilná a ich hospodárska efektívnosť je všeobecne nízka“¹;
- G. keďže prechod k obehovému hospodárstvu si vyžaduje systémové zmeny, ktoré ovplyvnia všetky zainteresované strany v hodnotovom reťazci, ako aj významné inovácie v oblasti technológií, podnikov a spoločnosti ako celku;
- H. keďže občania, malé podniky a miestne orgány verejnej moci zohrávajú osobitnú úlohu pri zabezpečovaní efektívneho využívania zdrojov a pri presadzovaní oddelenia hospodárskeho rastu od spotreby zdrojov;
- I. keďže riadne fungujúce obehové hospodárstvo potrebuje konkurencieschopné podniky a keďže podniky sú samy o sebe hnacou silou prechodu na obehové hospodárstvo;
- J. keďže je dôležité, aby MSP boli jadrom stratégie EÚ pre efektívne využívanie zdrojov, pretože predstavujú 99 % podnikov v EÚ a zamestnávajú dvoch tretín pracovnej sily;
- K. keďže ambiciózný európsky balík obehového hospodárstva vytvára obchodné príležitosti, zabezpečuje prístup k primárnym materiálom, predlžuje ich produktívne

¹ Program OECD pre životné prostredie, Dobrovoľné prístupy k politike v oblasti životného prostredia, 2003.

využitie (pomocou opätovného použitia, opätovného spracovania, recyklácie alebo použitia na náhradné diely), zaručuje vysokokvalitné procesy recyklácie po ukončení ich životnosti a považuje vedľajšie produkty a odpad za cenné toky zdrojov pre ďalšie použitie;

- L. keďže udržateľné a zodpovedné obstarávanie primárnych surovín má zásadný význam pre dosiahnutie efektívneho využívania zdrojov a splnenie cieľov obehového hospodárstva;
 - M. keďže je nevyhnutné vytvoriť trhy druhotných surovín na dosiahnutie cieľov efektívneho využívania zdrojov a obehového hospodárstva;
 - N. keďže Parlament opakovane vyzval Komisiu, aby stanovila ukazovatele a ciele pre efektívne využívanie zdrojov;
 - O. keďže ústrednú úlohu pri budovaní obehového hospodárstva zohráva eliminácia toxických látok, namiesto ktorých existujú alebo budú vyvinuté bezpečnejšie alternatívy v súlade s platnými právnymi predpismi o chemických látkach;
 - P. keďže údaje Eurostatu o spracovaní komunálneho odpadu v EÚ 28 jasne ukazujú, že v politike v oblasti odpadov stále neexistujú rovnaké podmienky a že vykonávanie a presadzovanie existujúcich právnych predpisov prináša značné problémy;
 - Q. keďže v priemere iba 40 % pevného odpadu sa opätovne použije alebo recykluje a zvyšok ide na skládku alebo do spaľovne;
 - R. keďže výroba a spotreba poľnohospodárskych potravinárskych výrobkov tvorí významný podiel využívania zdrojov s významnými vplyvmi na životné prostredie, verejné zdravie, zdravie a dobré životné podmienky zvierat; keďže na riešenie problému nedostatku potravinových zdrojov holistickým spôsobom sú potrebné udržateľné riešenia;
 - S. keďže zrušenie dotácií škodlivých pre životné prostredie vrátane priamych a nepriamych dotácií fosílnych palív, by podstatne znížilo emisie skleníkových plynov, pomohlo v boji proti zmene klímy, a umožnilo rozvoj obehového hospodárstva;
1. víta oznámenie Komisie s názvom Smerom k obehovému hospodárstvu: program nulového odpadu pre Európu (COM(2014)0398); schvaľuje prístup Komisie k návrhom a inováciám pre obehové hospodárstvo, ktorými sa stanovuje politický rámec na podporu efektívneho využívania zdrojov a cieľ v oblasti efektívneho využívania zdrojov, ako sú uvedené v oznámení, ako aj osobitný politický rámec, ktorý MSP umožňuje premeniť výzvy v oblasti životného prostredia na ekologicky udržateľného podnikateľské príležitosti; zdôrazňuje, že na posun smerom k obehovému hospodárstvu sú potrebné legislatívne opatrenia a vyzýva Komisiu, aby do konca roku 2015 predložila ambiciózny návrh týkajúci sa obehového hospodárstva, ako ohlásila vo svojom pracovnom programe na rok 2015;
 2. zdôrazňuje, že riešenie nedostatku zdrojov si vyžaduje obmedzenie ťažby a využívania zdrojov a absolútne oddelenie rastu od využívania prírodných zdrojov – systémovú zmenu vyžadujúcu spätnú analýzu opatrení potrebných z hľadiska udržateľnosti do roku 2050 počnúc okamžitými opatreniami;
 3. zdôrazňuje, že výroba a spotreba sú oblasti, ktoré je potrebné riešiť spôsobom, ktorý

zabezpečí súlad so širšími cieľmi trvalo udržateľného rozvoja;

4. pripomína, že napriek zlepšeniam v oblasti efektívneho využívania zdrojov, ktoré už nastali, neustály rast produkcie presiahol toto zefektívnenie a ťažba zdrojov na celom svete naďalej dramaticky rastie, a preto je naliehavo potrebné celkové zníženie ťažby a využívania zdrojov s cieľom prekonať tzv. odrazový efekt; naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla zodpovedajúce opatrenia;
5. pripomína, že voda, či už ako prírodný zdroj používaný vo výrobných procesoch alebo ako verejný statok, by sa mala zohľadňovať pri výpočte hodnoty spotreby surovín a používať efektívnym spôsobom;
6. zdôrazňuje, že zlepšenie využívania zdrojov prostredníctvom požiadaviek na lepší dizajn a právnych predpisov v oblasti odpadu, ktoré zabezpečia posun nahor v hierarchii odpadu (a tým podporia predchádzanie vzniku odpadu, opätovné používanie, prípravu na opätovné používanie a recykláciu), by podnikom v EÚ, verejným orgánom a spotrebiteľom mohlo priniesť podstatné čisté úspory, ktorých výška sa odhaduje na 600 miliárd EUR alebo 8 % ročného obratu, a zároveň znížiť celkové ročné emisie skleníkových plynov o 2 – 4 %; zdôrazňuje, že zvýšením produktivity zdrojov do roku 2030 o 30 % by sa HDP mohol zvýšiť o takmer 1 % a mohli by sa vytvoriť dva milióny nových udržateľných pracovných miest¹; pripomína, že efektívne využívanie zdrojov je prioritným cieľom 7. environmentálneho akčného programu, ktorý zdôrazňuje potrebu stimulovať produkciu ekologicky udržateľných výrobkov a služieb a spotrebiteľský dopyt po nich prostredníctvom politik, ktoré podporujú ich dostupnosť, cenovú prístupnosť, funkčnosť a atraktivnosť;
7. vyjadruje presvedčenie, že zvyšovanie efektívnosti využívania zdrojov si vyžaduje legislatívne opatrenia aj hospodárske stimuly, internalizáciu externých nákladov a ďalšie financovanie výskumu a inovácií, ako aj spoločenské zmeny a zmeny životného štýlu; poukazuje na to, že pri zohľadnení subsidiarity sú na rôznych politických úrovniach potrebné rôzne nástroje;
8. domnieva sa, že zavedenie obehového hospodárstva v plnom rozsahu si vyžaduje úplné zapojenie všetkých príslušných zainteresovaných strán, regiónov, miest, miestnych komunít, MSP, mimovládnych organizácií, zástupcov priemyslu, odborov a občanov;
9. vyzýva Komisiu, aby do procesu vývoja balíka obehového hospodárstva zapojila miestne a regionálne orgány;
10. zdôrazňuje, že informovanosť verejnosti, vnímanie občanov a angažovanosť sú rozhodujúce pre úspešný prechod na obehové hospodárstvo; konštatuje, že potrebná pozornosť a zdroje by sa mali venovať vzdelávaniu a informáciám, podpore udržateľných modelov spotreby a výroby, a zdôrazňuje výhody prechodu na obehové hospodárstvo s efektívnym využívaním zdrojov;
11. poukazuje na to, že prechod na obehové hospodárstvo si vyžaduje kvalifikované pracovné sily a že vzdelávanie a odborná príprava musia zohľadňovať potrebu ekologických zručností;
12. zdôrazňuje, že EÚ už zaviedla finančné nástroje podporujúce obehové hospodárstvo,

¹ Oznámenie Komisie z 2. júla 2014 s názvom Smerom k obehovému hospodárstvu: program nulového odpadu pre Európu (COM(2014)0398).

najmä prostredníctvom programov Horizont 2020 a Life +, a že tieto nástroje môžu pomôcť, ak sa správne používajú, pri podpore ekologických inovácií a priemyselnej ekológie v členských štátoch a regiónoch Európy;

13. zdôrazňuje, že právna istota a dlhodobá predvídateľnosť sú kľúčom k uvoľneniu potenciálu Európskeho fondu pre strategické investície pre obehové hospodárstvo s cieľom presmerovať investície do udržateľného hospodárstva;
14. podčiarkuje, že prechod na udržateľné a obehové hospodárstvo by mal spájať ambiciózne environmentálne ciele s presvedčivými sociálnymi požiadavkami vrátane podpory dôstojnej práce, zdravých a bezpečných pracovných podmienok (t. j. zabezpečenia, že pracovníci nebudú na pracovisku vystavení škodlivým látkam);
15. zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť súdržnejší právny rámec pre udržateľnú výrobu a spotrebu, pokrývajúci celý výrobný cyklus od udržateľného obstarávania zdrojov po obnovu na konci životnosti;

Ukazovatele a ciele

16. zdôrazňuje, že využívanie zdrojov Únie musí byť do roku 2050 udržateľné, čo si okrem iného vyžaduje úplné zníženie spotreby zdrojov na udržateľnú úroveň na základe spoľahlivého merania spotreby zdrojov v rámci celého dodávateľského reťazca, prísne dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva, implementáciu kaskádového využívania zdrojov, najmä biomasy, zodpovedné a udržateľné obstarávanie zdrojov, vytvorenie uzavretého okruhu neobnoviteľných zdrojov, zvýšené využívanie obnoviteľných zdrojov energie v rámci limitov ich obnoviteľnosti, postupné vyradovanie toxických látok, najmä tých, pre ktoré sú alebo budú vyvinuté bezpečnejšie alternatívy v súlade s platnými právnymi predpismi o chemických látkach s cieľom zabezpečiť rozvoj cyklov netoxických materiálov a zlepšiť kvalitu ekosystémových služieb;
17. pripomína, že Európsky parlament už v roku 2012 vyzval na stanovenie jasných, pevných a merateľných ukazovateľov hospodárskej činnosti, ktoré zohľadnia zmenu klímy, biodiverzitu a efektívne využívanie zdrojov z pohľadu životného cyklu a na používanie týchto ukazovateľov ako základ pre legislatívne iniciatívy a konkrétne ciele znižovania;
18. naliehaivo žiada Komisiu, aby do roku 2015 navrhla hlavný ukazovateľ a niekoľko čiastkových ukazovateľov efektívneho využívania zdrojov vrátane ekosystémových služieb; poukazuje na to, že použitie týchto harmonizovaných ukazovateľov by malo byť právne záväzné od roku 2018 a ukazovatele by mali merať spotrebu zdrojov vrátane dovozu a vývozu na úrovni EÚ, členských štátov a priemyslu, pričom by sa mal zohľadniť celý životný cyklus výrobkov a služieb, zároveň by mali byť založené na metodike stopy a merať aspoň využívanie pôdy, vody, surovín a emisie skleníkových plynov;
19. naliehaivo žiada Komisiu, aby do konca roku 2015 navrhla cieľ zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov na úrovni EÚ o 30 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 2014, ako aj individuálne ciele pre jednotlivé členské štáty; zdôrazňuje, že ciele efektívneho využívania zdrojov musia byť podložené ukazovateľmi a až potom sa môžu implementovať;

20. naliehavo žiada Komisiu, aby podporila používanie ukazovateľov efektívneho využívania zdrojov prostredníctvom medzinárodných dohovorov s cieľom umožniť porovnávanie medzi priemyselnými odvetviami a ekonomikami, zaistiť rovnaké podmienky a podporiť dialóg a spoluprácu s tretími krajinami;
21. zdôrazňuje, že tieto ukazovatele by sa mali zahrnúť do európskeho semestra a do všetkých posúdení vplyvu;

Politika výrobkov a ekodizajn

22. zdôrazňuje dôležitosť dobre premyslenej politiky výrobkov, ktorá zvyšuje očakávanú životnosť produktov, ako aj ich trvanlivosť, opätovné použitie a recyklovateľnosť; poukazuje na to, že množstvo zdrojov použitých výrobkom v priebehu jeho životnosti, ako aj možnosť jeho opravy, opätovného použitia a recyklovateľnosť, sú do veľkej miery určené vo fáze návrhu; vyzýva Komisiu, aby v rámci produktových politík podporovala prístup orientovaný na životný cyklus výrobku, a to najmä zavedením harmonizovaných metód hodnotenia ekologickej stopy výrobkov;
23. vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti predložila ambiciózný pracovný program a aby komplexne a ambiciózne implementovala požiadavky ekodizajnu podľa existujúcej smernice o ekodizajne v nových a aktualizovaných vykonávacích opatreniach, a to počnúc okamžitým prijatím už navrhnutých opatrení;
24. naliehavo žiada Komisiu, aby navrhla revíziu právnych predpisov o ekodizajne a iných relevantných právnych predpisov do konca roka 2016 na základe posúdenia vplyvu, pričom by sa zapracovali tieto hlavné zmeny: rozšírenie rozsahu požiadaviek ekodizajnu na všetky hlavné skupiny výrobkov, nielen energeticky významné výrobky; postupné zahrnutie všetkých významných prvkov efektívneho využívania zdrojov do záväzných požiadaviek na dizajn výrobkov; zavedenie povinného pasu výrobku založeného na týchto požiadavkách; zavedenie vlastného monitorovania a auditov vykonaných tretími stranami s cieľom zabezpečiť, aby výrobky spĺňali stanovené normy; a vymedzenie horizontálnych požiadaviek okrem iného na trvanlivosť, opraviteľnosť, opätovné použitie a recyklovateľnosť;
25. vyzýva Komisiu, aby na základe analýzy nákladov a prínosov preskúmala možnosť určiť minimálne hodnoty recyklovaných materiálov v nových výrobkoch v rámci budúcej revízie smernice o ekodizajne;
26. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia proti plánovanému zastarávaniu a ďalej rozvíjala súbor noriem pre výrobky v obehovom hospodárstve, ktorý zahŕňa renovácie a opravy, uľahčenie demontáže a efektívne využívanie surovín, obnoviteľných zdrojov alebo recyklovaných materiálov vo výrobkoch;
27. pripomína, že dostupnosť štandardizovaných a modulových komponentov, plánovanie demontáže, navrhovanie výrobkov s dlhou životnosťou a efektívne výrobné procesy zohrávajú dôležitú úlohu, pokiaľ ide o úspešné obehové hospodárstvo; naliehavo žiada Komisiu, aby prijala príslušné opatrenia s cieľom zabezpečiť trvácnosť, bezproblémové vylepšenie, opätovné použitie, inštaláciu, opravu a recykláciu výrobkov a napokon demontáž výrobkov na účely získania nových zdrojov, ako aj zabezpečiť, aby časti obsahujúce nebezpečné látky boli jasne identifikované v návodoch k výrobkom so zámerom uľahčiť oddelenie týchto častí pred recykláciou;

28. konštatuje, že je dôležité zvýšiť povedomie spotrebiteľov a zvýšiť ich aktívnu úlohu;
29. vyzýva Komisiu, aby navrhla rozšírenie minimálnych záruk pre spotrebiteľské tovary dlhodobej spotreby s cieľom predĺžiť ich životnosť a aby spresnila, že predajcovia spotrebného tovaru by mali v súlade so smernicou 1999/44/ES preskúmať chyby počas prvých dvoch rokov zákonnej záruky a spotrebiteľ by mal platiť len vtedy, ak bola chyba spôsobená nesprávnym používaním;
30. vyzýva Komisiu, aby navrhla primerané opatrenia na dostupnosť náhradných dielov na účely zaistenia opraviteľnosti výrobkov počas ich životnosti;
31. vyzýva Komisiu, členské štáty a Európsku chemickú agentúru (ECHA), aby zvýšili úsilie nahradiť látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy a obmedziť látky, ktoré predstavujú neprijateľné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie podľa nariadenia REACH, a v neposlednom rade ako prostriedok na splnenie požiadavky 7. európskeho akčného plánu pre životné prostredie a zdravie, rozvíjať cykly netoxického materiálu tak, aby sa recyklovaný odpad mohol používať ako hlavný a spoľahlivý zdroj surovín pre Úniu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby ihneď zrušila svoje jednostranné moratórium na spracovanie odporúčaní ECHA so zreteľom na zahrnutie látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy do prílohy XIV nariadenia REACH a aby namiesto toho urýchlene pristúpila k ich zaradeniu; v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva zdôrazňuje, že prevencia má prednosť pred recykláciou a že recyklácia by preto nemala ospravedlňovať pretrvávajúce používanie nebezpečných látok;
32. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili úsilie nahradiť nebezpečné látky na základe smernice 2011/65/EÚ o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach s cieľom zavádzania cyklov netoxického materiálu;
33. naliehavo žiada členské štáty, aby vykonali účinný dohľad trhu s cieľom zabezpečiť, aby európske, ako aj dovezené výrobky boli v súlade s týmito požiadavkami, pokiaľ ide o politiku výrobkov a ekodizajn; naliehavo vyzýva členské štáty aby s cieľom zabezpečiť tento účinný dohľad nad trhom, bezodkladne pokročili v legislatívnom postupe v súvislosti s preskúmaním nariadenia o dohľade nad trhom; konštatuje, že akékoľvek ďalšie oneskorenie by mohlo poškodiť záujmy podnikov a občanov;

Smerom k nulovému odpadu

34. poukazuje na analýzu Komisie, v ktorej sa uvádza, že prijatie nových cieľov v oblasti odpadu by viedlo k vytvoreniu 180 000 pracovných miest, zvýšeniu konkurencieschopnosti EÚ a zníženiu dopytu po drahých vzácnych zdrojoch¹; vyjadruje poľutovanie nad tým, že legislatívny návrh o odpadoch bol stiahnutý², ale zároveň

¹ Pracovný dokument útvarov Komisie z 2. júla 2014 obsahujúci zhrnutie posúdenia vplyvu – sprievodný dokument k návrhu smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica o odpadoch (SWD(2014)0208).

² Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade, smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov, smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a smernica 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení (COM(2014)0397).

vníma vyhlásenie podpredsedu Timmermana na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu v decembri 2014 ako príležitosť na predloženie nového ambicióznejšieho balíka týkajúceho sa obehového hospodárstva, ktorý musí byť predložený do konca roku 2015;

35. naliehaivo žiada Komisiu, aby do konca roku 2015 predložila ohlásený návrh na preskúmanie právnych predpisov v oblasti odpadov pri starostlivom uplatňovaní hierarchie odpadového hospodárstva a aby doň zahrnula tieto body:
- jasné a jednoznačné vymedzenia pojmov;
 - prijatie opatrení na predchádzanie vzniku odpadu;
 - stanovenie záväzných cieľov pre znižovanie objemu komunálneho, obchodného a priemyselného odpadu, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2025;
 - stanovenie jasných minimálnych štandardov pre rozšírené požiadavky na zodpovednosť výrobcu s cieľom zabezpečiť transparentnosť a nákladovú efektívnosť systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu;
 - zavedenie tzv. zásady platieb podľa množstva odpadu ('pay-as-you-throw-principle') pre zvyškový odpad v kombinácii s režimami separovaného zberu pre papier, kovy, plast a papier s cieľom umožniť dosiahnutie vysokej kvality recyklácie materiálov; zavedenie povinného separovaného zberu biologického odpadu do roku 2020;
 - zvýšenie cieľov v oblasti recyklácie a prípravy na opätovné použitie na úroveň minimálne 70 % tuhého komunálneho odpadu a 80 % recyklácie odpadu z obalov do roku 2030 na základe spoľahlivého spôsobu vykazovania, ktorý zabráni vykazovanie vyradeného odpadu (skládkovaného alebo spaľovaného) ako recyklovaného odpadu, s použitím rovnakej harmonizovanej metodiky pre všetky členské štáty s externe overenými štatistickými údajmi; povinnosť recyklačných zariadení podať správu o „vstupných“ množstvách odpadu prichádzajúceho do triedičky odpadov, ako aj o „výstupných“ množstvách recyklovaných materiálov vychádzajúcich z triedičky odpadov;
 - prísne obmedzenie spaľovania, s energetickým zhodnocovaním alebo bez neho, do roku 2020, pokiaľ ide o nerecyklovateľný a biologicky neodbúrateľný odpad;
 - záväzné, postupné znižovanie všetkých typov skládkovania v súlade s požiadavkami na recykláciu v troch fázach (2020, 2025 a 2030), ktoré by viedlo k zákazu všetkých typov skládkovania s výnimkou určitého nebezpečného odpadu a zvyškového odpadu, pri ktorých je skládkovanie environmentálne najvhodnejšou možnosťou;
 - nabádanie členských štátov na zavedenie poplatkov za skládkovanie a spaľovanie;
36. zdôrazňuje význam a pridanú hodnotu cieľov európskej politiky v oblasti odpadov, a to nielen z hľadiska právnej istoty, predvídateľnosti a vytvárania rovnakých podmienok na vnútornom trhu, ale aj pokiaľ ide o zabezpečenie ochrany a zveľad'ovania životného prostredia všetkých občanov EÚ;
37. vyzýva Európsku komisiu, aby stanovila rovnaké ciele pre všetky členské štáty EÚ, aby

bola zabezpečená rovnaká vysoká úroveň ochrany životného prostredia v celej EÚ a aby sa nenarušil jednotný trh;

38. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby sa riadne vykonávali platné právne predpisy a ciele v oblasti odpadov, najmä povinnosti v súvislosti s režimom separovaného zberu, a aby zaistila, že členské štáty zvýšia úsilie o dosiahnutie existujúcich cieľov, ako aj aby zaviedla opatrenia na podporu členských štátov pri zavádzaní vhodných nástrojov na dosiahnutie cieľov v rámci stanovených lehôt;
39. zdôrazňuje, že na najlepšie využitie dostupnej kapacity odpadového hospodárstva v EÚ je potrebné lepšie plánovanie a výmena informácií s cieľom zamedziť nadmernú kapacitu;
40. vyzýva Komisiu, aby ďalej preskúmavala realizovateľnosť koncepcie zvýšenia získavania užitočných materiálov z odpadu na skládkach s cieľom umožniť získavanie druhotných surovín, ktoré sú prítomné na existujúcich skládkach a preskúmať vývoj systému environmentálneho povolenia pre recyklačný priemysel;
41. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila väčšiu transparentnosť a kontroly s cieľom zabrániť preprave odpadov do krajín s miernejšími environmentálnymi a sociálnymi normami, než sú normy v Európskej únii;
42. vyzýva Komisiu, aby spoločne s členskými štátmi zvýšila svoje úsilie v boji proti nezákonnému vývozu spotrebiteľského odpadu;
43. vyzýva Komisiu, aby v rámcovej smernici o odpadoch stanovila minimálne požiadavky pre národné programy obmedzenia odpadu, ako aj aby vymedzila súbor cieľov a ukazovateľov, ktoré zabezpečia porovnateľnosť výsledkov dosiahnutých jednotlivými členskými štátmi;
44. naliehavo žiada Komisiu, aby reagovala na osobitné problémy s odpadom a prijala opatrenia, ktoré sú uvedené v oznámení Komisie o obehovom hospodárstve (COM(2014)0398); vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zabezpečili mobilizáciu zdrojov financovania EÚ s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov integrovaného odpadového hospodárstva, ako je napríklad separovaný zber a rozvoj recyklačnej infraštruktúry;
45. naliehavo žiada Komisiu, aby navrhla cieľ pre zníženie množstva morského odpadu o 50 % do roku 2025 v porovnaní s úrovňami z roku 2014;
46. zdôrazňuje potrebu stanoviť ciele pre zber a recykláciu špecifických kritických kovov vzhľadom na ich rastúci nedostatok a s cieľom znížiť závislosť od nich;
47. vyzýva Komisiu, aby do konca roku 2015 navrhla ciele, opatrenia a nástroje na účinný boj proti plytvaniu potravinami, vrátane stanovenia záväzného cieľa znížiť objem potravinového odpadu o najmenej 30 % do roku 2025 v rámci výroby, predaja/distribúcie, stravovacích/pohostinských služieb a sektora domácností; vyzýva Komisiu, aby v členských štátoch podporovala prijatie dohovorov, na základe ktorých by sektor potravinárskeho maloobchodu distribuoval nepredané produkty charitatívnym združeniam; vyzýva Komisiu, aby pri vykonávaní posúdenia vplyvu príslušných nových legislatívnych návrhov hodnotila ich možný vplyv na oblasť potravinového odpadu;

Udržateľné budovy

48. víta oznámenie Komisie s názvom Možnosti efektívneho využívania zdrojov v sektore stavebníctva (COM(2014)0445); je presvedčený o potrebe vyhradeného prístupu k výstavbe na základe plánu a dlhodobých cieľov;
49. vyzýva Komisiu, aby navrhla vykonávanie zásad obehového hospodárstva a požiadaviek v stavebnom sektore v plnej miere a aby ďalej rozvíjala politický rámec pre energetickú účinnosť budov – vrátane vypracovania ukazovateľov, noriem a metód a kvalitatívnych požiadaviek, pokiaľ ide o využívanie pôdy a urbanistické plánovanie, architektúru, stavebné inžinierstvo, výstavbu, údržbu, prispôsobivosť, energetickú účinnosť, obnovu a opätovné použitie a recykláciu; poukazuje na to, že ukazovatele týkajúce sa udržateľných budov by takisto mali zahŕňať ekologickú infraštruktúru, napríklad vegetačné strechy; zdôrazňuje význam holistickej vízie budov v Európe, s jasnými a ambicióznymi cieľmi v strednodobom a dlhodobom horizonte a plánmi na realizáciu tejto vízie;
50. domnieva sa, že otázky kvality vnútorného ovzdušia, ako aj dobrých životných podmienok a sociálnych potrieb používateľov by sa mali integrovať do hodnotenia udržateľnosti budov;
51. vyzýva Komisiu, aby v rámci všeobecných ukazovateľov efektívneho využívania zdrojov vytvorila ukazovatele na posúdenie udržateľnosti budov počas ich celého životného cyklu na základe existujúcich noriem a metód a na základe prístupu environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti;
52. žiada Komisiu, aby zistila, či by sa zásady a normy BAT (najlepších dostupných techník) mohli rozšíriť na všetky materiály a časti budov, a aby vypracovala pas pre budovy vychádzajúci z celého životného cyklu budov;
53. domnieva sa, že 90 % zastavaných oblastí, ktoré budú stáť v roku 2050, už existuje, a preto by sa mali stanoviť osobitné požiadavky a stimuly pre sektor renovácií s cieľom zlepšiť energetické nároky budov do roku 2050; vyzýva preto Komisiu, aby vypracovala dlhodobú stratégiu renovácie existujúcich budov a posilnila úlohu národných stratégií renovácie zavedených smernicou 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti;
54. naliehavo vyzýva členské štáty, aby uľahčili zlepšenie recyklácie prostredníctvom rozvoja infraštruktúry pre selektívny zber a recykláciu v sektore stavebníctva;
55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali potenciál auditov pred demoláciou (ide o posúdenie budovy pred jej demontážou alebo demoláciou s cieľom opísať prítomné materiály a určiť, ktoré časti by mohli byť oddelené na recykláciu) a triedenia recyklovateľných materiálov na mieste (pri triedení na mieste možno zvyčajne získať druhotné suroviny vyššej čistoty, než pri recyklácii mimo miesta demolácie, čo môže prispieť k zníženiu vplyvu dopravy na životné prostredie, napríklad drvením/lisovaním na mieste);
56. konštatuje, že betón je jedným z najviac používaných materiálov v stavebnom priemysle; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti zvýšenia miery recyklácie betónu v stavebníctve, ako je tomu v Nemecku a vo Švajčiarsku;

Rozvoj trhov pre druhotné suroviny

57. vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia na stimuláciu a uľahčenie rozvoja trhov pre

vysoko kvalitné druhotné suroviny a rozvoja podnikania založeného na opätovnom využití druhotných surovín;

58. domnieva sa, že dlhodobý a predvídateľný rámec politiky pomôže stimulovať úroveň investícií a opatrení potrebných na plný rozvoj trhov s ekologickejšími technológiami a podporovať udržateľné podnikateľské riešenia; zdôrazňuje, že ukazovatele a ciele efektívneho využívania zdrojov podporené komplexným zberom údajov by poskytli potrebné usmernenia pre verejné a súkromné subjekty uskutočňujúce rozhodnutia pri transformácii hospodárstva;
59. zdôrazňuje, že je dôležité, aby Komisia a členské štáty presadzovali vytváranie programov priemyselnej symbiôzy, ktoré podporujú súčinnosť v oblasti priemyslu, pokiaľ ide o opätovné použitie a recykláciu, a pomáhajú podnikom – najmä MSP – zistiť, ako ich energia, odpad a vedľajšie produkty môžu slúžiť ako zdroje pre iných; poukazuje na podobné koncepty, ako je koncept „od kolísky ku kolíske“ či priemyselná ekológia;

Ďalšie opatrenia

60. vyzýva Komisiu, aby navrhla postupy verejného obstarávania, v ktorých treba uprednostňovať opätovne použité, opravené, repasované, renovované a ďalšie udržateľné výrobky a riešenia, pri ktorých boli zdroje použité efektívne, a v prípadoch ich neuprednostnenia by sa mala uplatniť zásada „dodržiavaj alebo vysvetľ“;
61. zdôrazňuje, že je potrebný fiškálny rámec, ktorý je v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ a poskytuje správne signály pre investície v oblasti efektívneho využívania zdrojov, modernizácie výrobných procesov a výroby ľahšie opraviteľného tovaru s dlhšou životnosťou; vyzýva členské štáty, aby sa v rámci procesu európskeho semestra usilovali o pokrok v tejto oblasti¹;
62. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala a navrhla opatrenia týkajúce sa zdaňovania, ako je napríklad nižšia DPH na recyklované a opätovne použité výrobky a výrobky efektívne využívajúce zdroje;
63. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v plnej miere vykonávali zelený akčný plán pre MSP;
64. naliehavo žiada Komisiu o vytvorenie politického rámca pre živiny s cieľom rozšíriť recykláciu, podporiť inovácie, zlepšiť podmienky na trhu a presadzovať ich udržateľné využívanie v právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa hnojív, potravín, vody a odpadu;
65. naliehavo vyzýva Komisiu, aby predložila oznámenie o udržateľných potravinách, ktoré bolo od roku 2013 niekoľkokrát odložené, v prvej polovici roka 2016; zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že výroba a spotreba potravín predstavuje významnú časť využívania zdrojov, by sa oznámenie malo komplexne zaoberať neefektívnym využívaním zdrojov v potravinovom reťazci a malo by podporiť rozvoj udržateľnej politiky v oblasti potravín; vyzýva Komisiu, aby posúdila zvýšenie používania ekologických obalov potravín, ako aj uskutočniteľnosť postupného nahrádzania obalov potravín biologickými a biologicky odbúrateľnými, kompostovateľnými materiálmi v súlade s európskymi

¹ Budget Europe, 2015, odporúčania pre jednotlivé krajiny na podporu procesu európskeho semestra, strana 6, http://www.foes.de/pdf/2015-02-25_CSR%20Recommendations_FINAL.pdf.

normami;

66. vyzýva Komisiu, aby zriadila trvalú platformu pre efektívne využívanie zdrojov zahŕňajúcu všetky relevantné zainteresované strany s cieľom podnietiť a uľahčiť uplatňovanie najnovších výsledkov výskumu, výmenu najlepších postupov a vznik novej priemyselnej syntézy a priemyselných ekosystémov;
67. vyzýva Komisiu, aby ustanovila pracovnú skupinu pre udržateľné financovanie tvorenú zástupcami jednotlivých sektorov a generálnych riaditeľstiev s cieľom začleniť ukazovatele efektívneho využívania zdrojov do integrovaného vykazovania a účtovníctva na úrovni spoločností pri zachovávaní dôvernosti určitých obchodných informácií; vyzýva tiež Komisiu, aby preskúmala, ako by sa efektívne využívanie zdrojov a environmentálne riziká mohli začleniť okrem iného do ratingových hodnotení a kapitálových požiadaviek bánk, vypracovala komplexný systém poistenia pre environmentálne riziká a stanovila informačné požiadavky pre investičné produkty, a to s náležitým hodnotením vplyvu; domnieva sa, že Komisia by mala v tomto ohľade prospech zo spolupráce s UNEP v rámci štúdie „Skúmanie návrhu udržateľného finančného systému“; vyzýva Komisiu, aby skúmala existujúce dobrovoľné iniciatívy v členských štátoch s cieľom možnej výmeny najlepších postupov;
68. vyzýva Komisiu – keďže udržateľné a zodpovedné obstarávanie primárnych surovín je rozhodujúce pre dosiahnutie efektívneho využívania zdrojov a plnenie cieľov obehového hospodárstva – aby preskúmala odporúčania Európskej platformy pre efektívne využívanie zdrojov v oblasti politiky rozvoja noriem udržateľného obstarávania prioritných surovín a komodít; v tejto súvislosti berie na vedomie spoločnú podporu Európskeho parlamentu a Rady pre návrhy Komisie v oblasti zodpovedného obstarávania kovov a nerastov z oblastí konfliktov;
69. vyzýva Komisiu, aby prehodnotila svoju definíciu „kľúčových“ surovín a lepšie pritom zohľadnila vplyvy na životné prostredie a riziká spojené s ich ťažbou a spracovaním, ako aj potenciál ich nahradenia druhotnými surovinami;
70. zdôrazňuje, že všetky finančné prostriedky EÚ vrátane financovania prostredníctvom Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI), programu Horizont 2020, kohéznych fondov a Európskej investičnej banky sa musia mobilizovať na podporu efektívneho využívania zdrojov v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby postupne zrušili všetky dotácie škodlivé pre životné prostredie vrátane dotácií na výrobu energie z biologicky odbúrateľných častí priemyselného a komunálneho odpadu spaľovaním podľa smernice 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj priamych a nepriamych dotácií na fosílnu palivá;
71. žiada, aby sa financovanie z Programu EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), programu Horizont 2020 a európskych štrukturálnych a investičných fondov zameriavalo viac na rozvoj udržateľných a inovatívnych riešení efektívne využívajúcich zdroje a nových obchodných modelov (ako je lízing alebo systémy kombinujúce výroby a služby) a zlepšovanie návrhov produktov a materiálovej účinnosti v rámci výkonnosti produktov a procesov;
72. zdôrazňuje, že výskum a inovácie majú zásadný význam pre podporu prechodu na obehové hospodárstvo v Európe a že je potrebné podporiť v rámci programu Horizont 2020 výskumné a inovačné projekty, ktoré môžu preukázať a v praxi overiť

hospodársku a ekologickú udržateľnosť obehového hospodárstva; zároveň zdôrazňuje, že prijatím systémového prístupu môžu tieto projekty uľahčiť vypracovanie regulácie, ktorá podporuje inovácie a jednoduchšie sa implementuje, a to tým, že identifikujú možné regulačné neistoty, prekážky a/alebo medzery, ktoré môžu brzdiť rozvoj podnikateľských modelov založených na efektívnom využívaní zdrojov;

73. žiada Komisiu, aby využila plný potenciál digitálnej agendy a informačných technológií na podporu efektívneho využívania zdrojov a prechod na obehové hospodárstvo;
74. zdôrazňuje, že hospodárstvo EÚ je otvorené, pričom dovoz aj vývoz funguje v rámci globálneho trhu; upozorňuje na potrebu riešiť globálnu výzvu vyčerpávania zdrojov aj na medzinárodnej úrovni; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne podporovali prácu medzinárodného panelu pre zdroje v rámci Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) a skúmali svetové otázky týkajúce sa kľúčových zdrojov a vypracovali praktické riešenia pre tvorcov politiky, priemysel a spoločnosť;
75. vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť výsledovosť výrobcov;
76. zdôrazňuje, že zvýšenie energetickej efektívnosti môže znížiť energetickú závislosť EÚ a energetickú chudobu, ktorá postihuje približne 125 miliónov európskych občanov; konštatuje, že je užitočné považovať energetickú efektívnosť za samostatný zdroj energie, ktorého rast výrazne prispieva k rozvoju priemyslu EÚ, tvorbe pracovných miest a znižovaniu výdavkov obyvateľov na energiu;
77. naliehavo žiada Komisiu, aby preskúmala, či existujúce a plánované právne predpisy nebránia prechodu na obehové hospodárstvo, existujúcim inovatívnym obchodným modelom alebo vzniku nových modelov, ako je hospodárstvo založené na nájme alebo hospodárstvo založené na spoločnom využívaní zdrojov/spoluspotrebiteľstve, alebo či neexistujú finančné alebo inštitucionálne prekážky v tejto súvislosti; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby zlepšila takéto právne predpisy a odstránila takéto prekážky; vyzýva Komisiu, aby preskúmala súvisiace právne predpisy s cieľom zlepšiť environmentálne vlastnosti výrobkov a efektívne využívanie zdrojov v rámci celého životného cyklu výrobkov a zvýšiť súlad medzi existujúcimi nástrojmi a rozvíjať priekopnícky prístup;
78. žiada Komisiu, aby objasnila relevantné aspekty politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže vo vzťahu k obehovému hospodárstvu, najmä aby objasnila kompromis medzi rizikami kolúzie na trhu a potrebou prehĺbiť spoluprácu medzi výrobcami a ich dodávateľmi;
79. vyzýva Komisiu, aby informovala Európsky parlament o všetkých uvedených opatreniach a do roku 2018 navrhla ďalšie kroky;

o

o o

80. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a národným parlamentom.